

Przedmiotami bankierskimi jak to powiedziałem na wstępie są wexle, pieniądze i papiery rządowe; a narzędziem pomocniczym w spekulacjach jest korespondencja z bankierami i negocjantami rozmaitych miast: Wexle mogą być 1° wystawione przez różnych na osoby mieszkające tam gdzie naczelnik domu handlowego; 2re wystawione przez różnych na miejsca zagraniczne, lub miasta tegoż samego kraju. 3^{cie} wystawione przez naczelnika na różne osoby mieszkające zewnątrz miejsca w którym on znajduje się. 4te Wexle przez naczelnika lub inne osoby na niego wystawione.

Pierwszego rodzaju wexle nazywamy; Tratatami i wexlami do zrealizowania, czwartego Tratatami i wexlami do spłacenia. Wexle zaś 2^{go} i 3^{go} rodzaju mogą być zrealizowane w skutku korespondencji, lub sprzedaży za gotowiznę, po największej części za wartość różną od tej która jest na nich wyrażoną i na te otwarty jest osobny rachunek w Wielkiej Księdze pod tytułem R/wymiany.

Z tego ogólnego rozkładu wartości w ręku bankiera, wynika potrzeba zaprowadzenia 4ch oddzielnych Dzienników to jest: 1° Dziennika Remess, 2° Dziennika Tratat i Wexlów do spłacenia. 3° Dziennika korespondencji, po 4te nakoniec Dziennika Kassy. Te Dzienniki wraz z osobną Księgą Rachunków bieżących z procentami i Wielką Księgą, są zupełnie wystarczające na objęcie wszystkich czynności bankierskich.

O DZIENNIKU REMESS.

(Journal des Remises.)

Dziennik ten którego wzór podaję niżej, obejmuje w sobie tylko Wexle wystawione na Warszawę a przez moich korespondentów zagranicznych lub miejscowych w różnych

celach przesłane, są to zatem wexle do zrealizowania (*Effes à recevoir*). Buhalter zajmujący się utrzymywaniem tej książki, każdego dnia bierze przed siebie listy wraz z remessami korespondentów. Kredytuje ich za summy przesłane, a Rachunek ogólny wexle do zrealizowania raz na zawsze zadłuża; co skuteczniejszy, pisze obok wierzyciela. L. d. 19 b. m. co się znaczy List z d. 19 bieżącego miesiąca, to jest: wzmiankuje datę odebrania Listu a tém samém remess.

Szczegóły dotyczące się remess a w tym Dzienniku umieszczone powinny obejmować led Numer porządkowy wexłów tego rodzaju. 2re Czyja Trata, czyli kto Wexel wystawił. 3cie Na kogo, kiedy, i termin wypłaty.

Dla łatwiejszej kontrolli wexłów, trzymają się zwykle buhalterowie trzech oddzielnych porządkowych numerów na Wexlach, to jest: osobnego szeregu numerów na Remessach, osobnego na Wexlach do spłacenia, a osobnego na Wexlach prowincjonalnych i zagranicznych. Po wciągnięciu Remess do Dziennika o którym mowa, buhalter pisze na liście R. f^o takie a takie, co się znaczy, Dziennika Remess folio *np.* 5. Nim się list korespondenta wraz z remessami odda drugiemu Buhalterowi, wypada dostatecznie przekonać się, czyli niepopołniło się pomyłki. Po sprawdzeniu na każdym z tych wexlu pisze się atramentem czerwonym termin wypłaty wexlu.

Pomiędzy Wierzycielami Rachunku wexli do zrealizowania, są osoby dostarczające nam remessy, a czasem Kassa. Co wówczas ma miejsce, gdy eskontujemy wexle. W tym razie summa ogólna tych remess nie pisze się w kolumnie ostatniej, gdyż nie wciągamy takiego artykułu do Wielkiej Księgi, wpisujemy zaś go do Dziennika remess, aby utrzymać ciąg numerów bieżących. Wexle zaś eskontowane, znajdują swe miejsce najstosowniej w Dzien-

niku Kassy, krzyżyki przy każdym z korespondentów kładzie ten z buhalterów, który utrzymuje Księgę Rachunków bieżących z procentami, dla okazania iż do niej zaciągnął artykuł oznaczony.

Nie zbiera się w Dziennikach summ całkowitych na każdej stronicy i nieprzenosi się na następującą, bo w wielu domach summa ta byłaby niekiedy bardzo wielka i w szerokości kolumny nie mogła się pomieścić.

OPISANIE DZIENNIKA REMESS.

Każda strona tego Dziennika ma 9 kolumn, 1ª przeznaczona jest na folja Wielkiej Księgi na których wierzyteli są umieszczeni. 2^a na numerach bieżące remess. 3^{cia} i 4ta na summy wyrażone na wexlach. 5ta na krótki ich opis. 6ta i 7ma na ich termina. 8ma i 9ta na ogólną summę wexlów przesłanych przez jednego z korespondentów.

O DZIENNIKU WEXLOW I TRATÓW DO SPŁACENIA.

(Journal des Lettres et billets à payer).

Dziennik ten co do liczby kolumn i ich przeznaczenia jest podobny do pierwszego, w miarę jak Wexle wystawione przez moich korespondentów na nas, są przedstawione do akceptacji, i takowa nie jest odmówiona, piszę obok zaciągniętego Wexlu do téj Książki literę *a* atramentem czerwonym, co oznacza, *akceptowany*. Na czele pierwszej stronicy raz na zawsze pisze się.

Różne do Wexli i Tratów do spłacenia.

a zatém Dziennik ten, składa się z samych dłużników, którzy po największej części są wystawcami Wexlów na mnie lub w razie gdy ja sam na siebie wystawiam wexel, zadłużam tego, któremu będzie wexel odstawiony.